

tror ikke, der er nogen, der tilsigter at bruge en anden Fremgangsmaade ved Vurderingen, og ingen anden ordentlig Vurdering tror jeg er mulig. Der er altsaa ikke nogen som helst anden Forskel paa det nuværende Ejendomsforhold og det, vi søger at begynde med ved denne Lovgivning, end dette, at den Værdiforøgelse eller Værdiforringelse, der fremkommer, fordi Samfundet eller Konjunkturerne øger eller formindsker Værdien af Jorderne, ikke kan komme disse Ejere under denne Brugsform til gode eller til Skade. Jeg har derfor altid ment, at det var rigtigst at kalde denne Besiddelsesform Eje, fordi de paagældende har fuld Raadighed over alt deres Ejendom vedrørende undtagen de Værdier, jeg sidst omtalte, og som er fremkaldte paa den Maade, jeg anførte.

Det ærede Medlem fra Ribe (Brorsen) lyste efter en finansiell Plan; han mente, at det var mange Penge, man paa dette Omraade maatte forberede sig paa at anvende, og at der ingen anden Finansplan var end det, der er udtrykt i de 90 Mill. Kr., som vil fremkomme ved Lens og Stamhuses Overgang til fri Ejendom. Jeg vil dog gøre opmærksom paa, at man ikke maa se bort fra, at de Værdier, man ved denne Lovgivning søger at erhverve for Staten, i Fremtiden vil give en aarlig Indtægt og altsaa et aarligt Vederlag for de Millioner, Staten anvender paa at erhverve dem; og af de Laan, man giver dem, der overtager Brugene, faar man Rente og Amortisation. Det er kun den Nedskrivning af Rentefoden, som den abnorme Tilstand i Landet kræver, der giver et finansielt Tab for Statskassen. Ellers er det Hensigten med hele denne Plan, at Renten skal være den samme, som Staten giver. Hvis man altsaa anvender de Aktiver, man erhverver, paa denne Maade for Staten, saaledes at vi faar fuld Rente af den Værdi, de rummer til enhver Tid, bliver der ikke Tale om noget stort Offer, men i det væsentlige kun om et Forskud, Staten i dette Tilfælde kommer til at yde; og til Forskud er der jo en god Begyndelse i de 90 Mill. Kr., som man paaregner at faa i Afgift fra Lens- og Stamhusbesidderne, naar Godserne gaar over til fri Ejendom. Jeg ser derfor ikke med saa stor Bekymring paa de finansielle Følger af denne Lovgivning; hvis alle Faktorer tages i Betragtning, tror jeg, at de Ydelser og Ofre, Staten maa bringe, ikke er store i Forhold til Nyten af den Lovgivning, som ønskes gennemført.

Det ærede Medlem udtalte endvidere, at man maatte begrænse Antallet af de

Brug, der oprettedes, til 8 000—10 000 Stykker i Løbet af fem Aar; jeg tror, det er alt for lidt. Hvis Jordreformen skal virke paa heldig Maade, maa man gaa videre, saa at der oprettes flere, hvis der er Evner og Villighed dertil til Stede i Befolkningen. Det ærede Medlem sagde, at man kunde neppe regne med mindre end 25 000 Kr. til Oprettelse af et Brug som de paagældende, og alene 10 000 Brug vilde da koste 250 Mill. Kr. Men disse Tal, brugte paa denne Maade, synes jeg giver et ganske forkert Billede af den finansielle Virkning. Hvis man mener, at man kun skal anvende Præstegaardsjorden og den Jord, man faar af Len og Stamhuse, paa denne Maade, faar Staten jo denne Jord uden Vederlag. Hvis det ærede Medlem mener, at man f. Eks. kun skulde gaa op til 8 000 eller 9 000 Kr. til det enkelte Brug, vil man ikke komme nær op paa de Summer, som her er anførte. Selv i det Tilfælde, at man skal ekspropriere Jord, og Statskassen skal betale den med en Pris af 800 Kr. pr. Tønde Land, bliver det for 10 Tønder Land 8 000 Kr. og med et Laan paa 9 000 Kr. 17 000 Kr. pr. Brug.

Jeg tror derfor, at det er et for mørkt finansielt Billede, det ærede Medlem fra Ribe opruller for os, og jeg tror, det vil være nødvendigt, at man netop strækker Lovgivningen længere ud end til en Begrænsning som den, det ærede Medlem anfører her. Det ærede Medlem mente, at det ikke vilde blive megen Jord, man behøvede at købe, hvis man brugte Præstegaardsjorderne og Lensjorderne, der blev afgivet efter Lovforslaget. Af Præstegaardsjorderne kan man kun regne med, at man i de første Aar faar til Aflevering ca. Halvdelen og maaske ikke en Gang det. Det sandsynligste er, at der af Præstegaardsjorder i Løbet af de 5 Aar kun bliver til Raadighed op imod 20 000 Tdr. Land. Af Lensjorderne vil der, naar de bebyggede Hovedgaardsarealer skal fradrages, til Udstykning ikke kunne blive mere end højst 30 000—40 000 Tønder Land; altsaa ad den Vej kan der ikke i de første 5 Aar skaffes mere end højst 50 000—60 000 Tønder Land, altsaa højst Jord til 6 000 Brug. Tilbage bliver der at købe Jord til 4 000 Brug. Alene det, at Staten køber Jord i det frie Marked til 4 000 Brug i Løbet af disse Aar, vil betyde ikke saa ganske lidt. Men ønsker man at gaa videre med denne Lovgivning, ønsker man at købe Jord i det frie Marked til Oprettelse af ca. 10 000 Brug, vil det faa en saadan social Virkning, at dette Opkøb